

Det lokale arbejde

Egnshistorisk Forening for Thyholm og Jegindø

Året 1988-89 har for Egnshistorisk Forenings bestyrelse været præget af et stort arbejde omkring afdøde snedkermester Sigvald Madsens efterladte effekter fra snedkerværkstedet, som er blevet sorteret, pakket i kasser og anbragt på et foreløbigt opbevaringssted.

Af arrangementer i årets løb kan nævnes to lysbilledforedrag om hærvejen fra Limfjorden til Ejderen, som Poul Møller havde i november måned.

Poul Møller fortalte, at hærvejen - også kaldet Pilgrimsruten, Kongevejen eller Oksevejen - i oldtiden har været en del af hovedvej nr. 1 for pilgrimme fra Nidaros over Aalborg ned gennem Jylland til Rom eller Jerusalem. De interessante foredrag var ledsaget af meget fine lysbilleder.

Februarmødet havde som taler forfatteren Jens Rytter, Venø. Han talte og viste lysbilleder over emnet "Blæsten går frisk over Limfjordens vande".

Den 2. maj afholdtes generalforsamling, og efter generalforsamlingen holdt museuminspektør Thomas Bloch Ravn, Struer, et interessant foredrag om Herrnhutternes liv i Vestjylland.

Foreningens udflugt gik til området ved Hald Sø ved Viborg og den lokale aftenudflugt til Lodbjerg Fyr, Lodbjerg Kirke samt plantørboligen, hvor klitplantør Andersen i korte træk fortalte om udviklingen i sit distrikt fra istiden til forholdene, som de er i dag. Man sluttede af på musikskolen i Vestervig, hvor arkivet, musikskolen og en maleriudstilling blev forevist.

Agnes Andersen.

Egnshistorisk Arkiv for Thyholm og Jegindø

Det resumé, Egnshistorisk Arkiv skal gøre over sidste års indgåede arkivalier, viser med al tydelighed, at vi bliver husket, når der skal flyttes eller der skal ryddes op i et dødsbo. Det er godt.

I år har vi fået to store fotografier. Det ene er et flot luftfoto over Storegade i Hvidbjerg fra midt i 1960'erne, det andet et smukt billede fra Kirkegade 3, dateret ca. 1940.

På arkivets ønskeseddel har længe stået en udstillingsmontre som vindue udadtil. Derfor var det meget opmuntrende i år at modtage 2.000 kr. fra Hvidbjerg Bank til hjælp til indkøb af en montre. Den skal snarest muligt stilles op på eller ved Hvidbjerg Bibliotek.

Af udadrettede aktiviteter har arkivet i det forløbne år igen medvirket i et borgermøde i Hvidbjerg. Anledningen var kommunale planer om byfornyelse i kvarteret Torvegade-Bredgade. Arkivet bidrog med gamle fotos fra kvarteret samt nye fotos af snedker Sigvald Madsens ejendom og skomager Frichmanns ejendom. Begge bygninger står foran nedrivning og forsvinder dermed fra gadebilledet. Endelig har kommunen i årets løb imødekommet vores ansøgning om penge til nye reoler, så arkivet kan begynde opbygning af en samling avisudklip om Thyholm og Jegindø.

Der er nu gået 14 år, siden arkivet blev grundlagt i beskedne omgivelser. Egnshistorisk Arkiv for Thyholm og Jegindø rummer egnens hukommelse, indsamlet gennem

årene ved en kæmpeindsats af frivillige. Folkelige kræfter har - ganske stille - sikret materiale for eftertiden, som kan danne grundlag for forskning i, hvad der er sket på egnen før og nu.

Dog håber arkivet, at samlingen kan blive endnu mere komplet, end den er i dag. Især håber vi, at det materiale, som kommunen opbevarer fra de tidligere sognekommuner, en dag bliver tilgængelig i tilslutning til arkivet. Vil de bevilgende kommunale myndigheder investere i fremtiden - dvs. til bevaring af det, der indtil nu er indsamlet og en registrering af de sognekommunale arkivalier, vil det betyde, at kommende generationer kun behøver at tage et sted hen for at få mest muligt at vide om Thyholms hukommelse. En sådan opdatering af arkivet vil betyde et stort aktiv for egnen.

Vi holder åbent torsdag aften fra kl. 18.30 til 20.00.

Anna Lise Rasmussen.

Hanstholm lokalhistoriske Arkiv

Arkivet har i det forløbne år været godt besøgt, der har været ca. 160 besøgende. (Åbningstid hver onsdag fra kl. 14.00-17.00). Endvidere har vi haft en del besøgende udover åbningstiden.

Sigrid Brandt har udarbejdet ekstrakt af Kølbygård skifteprotokol og foræret arkivet.

Samtlige kirkebøger fra Hanstholm, Ræhr, Vigsø samt Hjørdemål, Lild, Vester Vandet, Klitmøller og Tømmerby sogne, forefindes på arkivet, op til året 1892.

Fra Daghøjskolen i Hanstholm, som startede i efteråret 1988, har vi modtaget rapporten over kursusforløbet, vi har endvidere udlånt materiale, film m.m. til kurset.

Vi håber at der må blive lidt mere interesse for arkivet, med aflevering af gamle ting, billeder samt papirer såsom skøder, foreningsprotokoller og hvad der ellers kan blive til arkivering.

Den største interesse inden for arkivet er slægtsforskning, her i ferietiden har vi en del henvendelser fra forskellige steder i landet, og sidste sommer kom der en svensker, som vi hjalp med at finde sine aner her på arkivet fra Ræhr, Hjørdemål og Tømmerby/Lild fra år 1625-1700 tallet, som lykkedes for os.

Inger og Jens Kaas Ishøj,

Egevænget 36, Hanstholm.

Lokalhistorisk Forening for Sydhannæs

På foreningens konstituerende bestyrelsesmøde efter den årlige generalforsamling, ønskede formanden Ejlf Bruun ikke genvalg p.gr.a. manglende tid. I stedet valgte bestyrelsen Ingvar Jakobsen, Øsløs.

Siden sidst har vi fået gang i vort nye lokale på Vesløs Skole. Vi holder åbent hus den første onsdag i hver måned kl. 19-21, hvor vor billedsamling og arkiv kan ses og benyttes. Arkivet befinder sig i et brandsikret skab. Vi modtager iøvrigt stadig med glæde billeder m.m., der kan belyse fortiden på Sydhannæs.

I september 1988 afholdt vi udflugt til Limfjordsmuseet i Løgstør. I øvrigt har vi afholdt et par foredragsaftner. Det ene i samarbejde med Lokalhistorisk Forening for Tømmerby/Lild. I forbindelse med Øsløs

Skoles 25 års jubilæum havde vi en udstilling med skolebilleder, og ved Vesløs Håndværker- og Borgerforenings julefest en udstilling med billeder fra Vesløs. I skrivende stund har vi 140 medlemmer.

Ingvard Jakobsen.

Egnskistorisk Forening for Sydthy

Der er stadig mange aktiviteter i gang i foreningen. Den 9. oktober 1988 besøgte omkring 100 medlemmer gdr. Jens Tølbøll, Skyumgård samt Meta og Gunnar Sørensen Skyum, hvor vi så deres store samlinger lige fra stenalderen og op til vort århundrede.

22. november var der generalforsamling og bogudgivelse. To stavnsbåndsvideofilm blev vist.

18. januar holdt museumsinspektøren og forfatteren Peter Seeberg fra Viborg et foredrag om egnen heroppe.

8. marts var det museumsinspektør Hanne Mathiesen, Thisted, der fortalte om Vestervig Kloster.

2. april havde foreningen i samarbejde med Fyrspillene, forfatteren og cirkuskenderen Anders Enevig, Odense, heroppe. Emnet var Cirkus Miehe.

Vi har haft tre store udstillinger, den første på Hurup Håndværker- og Borgerforenings 100 års jubilæumsmesse, den 15-16. april. Her var en udstilling om "Hurup gennem 100 år". Dernæst fulgte en stor udstilling i Ydby, 26.-27. maj, om Cirkus Miehe. Her vist også filmen om Cirkus Miehe fra 1935-36. Den sidste udstilling var ved dyrskuets 100 års jubilæum i Hurup og gjaldt dyrskuer i 100 år.

Den årlige historiske aftentur gik den 20. juni i år til "Bubbel", hvor vi besøgte Stinne og Erik Vendelboe. Sidstnævnte fortalte om gårdens historie efter en dejlig rundvisning. Visens Venner underholdt, og aftenturen sluttede med bål i haven.

Elly Mardal.

Sydthy Egnshistoriske Arkiv

I årets løb har arkivet nu næsten tilendebragt registreringen af samtlige arkivalier.

Siden sidste år har arkivet fået følgende Xerox-kopier: Skifteprotokol, Tandrup, år 1828-1848. Ørum, 1790-1805. Chr. Thøgersens Gods, 1790-1793. Søren Knudsens Gods, 1770. Niels Sørensens Gods, 1794.

Fæstebreve: Visby, Heltborg Præstegods, år 1712-1786. Protokol, Visby, Heltborg Præstegods, 1723-1871. Hassing, Villerslev, 1810-1854. Boddum, Ydby, 1788. Vestervig Kloster Gods, 1764-1798. Tandrup Gods, 1719-1855. Boddum Bisgård Gods, 1701-1800. Chr. Knudsens Gods, 1752-1793.

Panteprotokol for fattiglemmer: Hassing, Refs Herred, år 1809-1837. Hassing, Refs Herred, matrikel, 1688. Hassing, Refs Herred, matrikel, 1688-1710.

Desuden en hel del protokoller og regnskabsbøger fra foreninger og forretninger samt mange billeder fra forskellig side. Arkivet har i den forløbne sommer haft en udstilling om Cirkus Miehe og en udstilling i Lyngby i anledning af, at det er 125 år siden, de første beboere kom fra det ofte stormflodsplagede Agger og bosatte sig i den i dag så dejlige by, et godt stykke fra havet.

Tage Thure.

Litteratur om Thy

Dover Plantage. 1888 - september 1988. Red.: Elly Mardal. A/S Dover Plantage. 1988. 24 s. ill.

Haller, Bent: Stenen, hammeren og mejslen. Arbejdsbog om en skulptur. 1988. 89 s. ill. Kr. 225,-.

Holch Andersen, K. G.: Vilsund-overfarten. Udgivet i anledning af Vilsundbroens 50 års jubilæum. 1989, Morsø Lokalhistoriske Forlag. 86 s. ill. Kr. 188,-.

Kristensen, Aksel: Ubbe fra Skynn Bjerge. Fortællingen fra stenalderen. 1988, Forlaget TB. 64 s. ill. Kr. 79,-.

Martensen-Larsen, Florian: Brød til Norge. Krigen mod England 1807-14 og Norges forsyning med brødkorn fra Nordjylland. 1987, Poul Kristensen. 279 s. ill. Kr. 188,-.

(Kilde: Historisk Årbog for Thy og Vester Hanherred 1989, side 139-142).